IL-KUNSILL EWROPEW

Il-Kunsill Ewropew, magħmul mill-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern tal-Istati Membri, jagħti l-impetu meħtieġ għall-iżvilupp tal-Unjoni Ewropea u jistabbilixxi l-linji gwida politiċi ġenerali. Il-President tal-Kummissjoni huwa membru wkoll, iżda m'għandux vot. Il-President tal-Parlament Ewropew jindirizza l-Kunsill Ewropew fil-bidu tal-laqgħat tiegħu. It-Trattat ta' Lisbona stabbilixxa l-Kunsill Ewropew bħala istituzzjoni tal-Unjoni u fdalu presidenza fit-tul.

IL-BAŻI ĠURIDIKA

L-Artikoli 13, 15, 26, 27 u 42(2) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE).

L-ISTORJA

Il-Kunsill Ewropew illum huwa l-konferenza tas-summit tal-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern tal-Istati Membri tal-UE. L-ewwel wieħed minn dawn is-summits sar f'Pariġi fl-1961 u, mill-1969, dawn is-"summits Ewropej" saru aktar frekwenti.

Fis-summit Ewropew ta' Pariġi ta' Frar 1974 ġie deċiż li dawn il-laqgħat tal-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern, minn dakinhar 'il quddiem kellhom isiru fuq bażi regolari taħt l-isem ta' "Kunsill Ewropew", li jkun jista' jieħu approċċ ġenerali għall-problemi tal-integrazzjoni Ewropea u jiżgura li l-attivitajiet tal-Unjoni jiġu kkoordinati kif suppost.

L-Att Uniku (1986) daħħal lill-Kunsill Ewropew fil-korp tat-Trattati tal-Komunità għall-ewwel darba, iddefinixxa l-kompożizzjoni tiegħu u stabbilixxa żewġ laqgħat fis-sena.

It-Trattat ta' Maastricht (1992) ifformalizza r-rwol tiegħu fil-proċess istituzzjonali tal-UE.

It-Trattat ta' Lisbona għamel lill-Kunsill Ewropew istituzzjoni sħiħa tal-UE (l-Artikolu 13 tat-TUE) u ddefinixxa l-kompiti tiegħu, jiġifieri li "jipprovdi l-Unjoni bl-impetu meħtieġ għall-iżvilupp tagħha" u "jiddefinixxi d-direzzjonijiet u l-prijoritajiet politiċi ġenerali tagħha" (l-Artikolu 15 tat-TUE). Il-Kunsill Ewropew u l-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "il-Kunsill") qablu li jaqsmu t-Taqsima II tal-Baġit tal-UE (l-Artikolu 43(b) tar-Regolament Finanzjarju), li hija r-raġuni għaliex il-baġit ġenerali għandu għaxar taqsimiet biss, u mhux ħdax, minkejja l-fatt li l-Kunsill Ewropew u l-Kunsill huma istituzzjonijiet separati.

L-ORGANIZZAZZJONI

Il-Kunsill Ewropew, li jissejjaħ mill-President tiegħu, ilaqqa' flimkien lill-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern tal-Istati Membri u l-President tal-Kummissjoni (l-Artikolu 15(2) tat-TUE). Ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta'

Sigurtà tipparteċipa fil-ħidma tiegħu. Normalment il-President tal-Parlament Ewropew jiġi mistieden jitkellem fil-bidu tal-laqgħa (l-Artikolu 235(2) tat-TFUE).

Il-President jiġi elett mill-Kunsill Ewropew innifsu għal terminu ta' sentejn u nofs li jista' jiġġedded darba, u jirrappreżenta lill-UE fid-dinja ta' barra.

Il-Kunsill Ewropew normalment jiddeċiedi b'kunsens, iżda għadd ta' ħatriet importanti jsiru b'maġġoranza kwalifikata (partikolarment dik tal-President tiegħu, l-għażla tal-kandidat għall-kariga ta' President tal-Kummissjoni Ewropea u l-ħatra tar-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà u tal-President tal-Bank Ċentrali Ewropew).

Il-Kunsill Ewropew normalment jiltaqa' mill-inqas erba' darbiet fis-sena. Mill-2008 'l hawn, il-Kunsill Ewropew beda jiltaqa' aktar ta' spiss, partikolarment matul il-kriżi finanzjarja u wara l-kriżi tad-dejn taż-żona tal-euro. Dan l-aħħar, il-Kunsill Ewropew kien ukoll okkupat ħafna bil-flussi migratorji lejn l-UE u b'għadd ta' kwistjonijiet relatati mas-sigurtà interna.

Mill-2016, il-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern iltaqgħu wkoll f'format "UE-27", mingħajr ir-Renju Unit. Għall-ewwel, jiġifieri qabel in-notifika formali tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-UE skont l-Artikolu 50 tat-TUE f'Marzu 2017, dawn il-laqgħat kienu informali. Wara n-notifika, flimkien ma' laqgħat regolari saru diversi laqgħat formali tal-"Kunsill Ewropew (Artikolu 50)" tal-UE-27.

Barra minn hekk, il-membri tal-Kunsill Ewropew jiltaqgħu fil-format ta' "konferenzi intergovernattivi" (IGCs): f'dawn il-konferenzi, ir-rappreżentanti tal-gvernijiet tal-Istati Membri jitlaqqgħu biex jiddiskutu u jiftiehmu dwar bidliet fit-trattati tal-UE. Qabel it-Trattat ta' Lisbona, li daħal fis-seħħ fl-2009, din kienet l-unika proċedura għar-reviżjoni tat-trattati. Illum tissejjaħ ukoll il-"proċedura ta' reviżjoni ordinarja". L-IGC, li tissejjaħ mill-President tal-Kunsill Ewropew, tiddeċiedi dwar il-bidliet fit-trattati unanimament.

IR-RWOL

A. Il-post fis-sistema istituzzjonali tal-UE

Skont l-Artikolu 13 tat-TUE, il-Kunsill Ewropew jagħmel parti mill-"qafas istituzzjonali uniku" tal-Unjoni. Madankollu, ir-rwol tiegħu hu li jipprovdi impetu politiku ġenerali aktar milli jaġixxi bħala entità li tieħu d-deċiżjonijiet f'sens ġuridiku. Huwa jieħu deċiżjonijiet b'konsegwenzi ġuridiċi għall-Unjoni f'ċirkustanzi straordinarji biss (ara l-punt C(2) hawn taħt), iżda maż-żmien kiseb għadd ta' setgħat deċiżjonali istituzzjonali. Il-Kunsill Ewropew issa huwa awtorizzat jadotta atti vinkolanti li jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, inkluż għal nuqqas ta' teħid ta' azzjoni (l-Artikolu 265 tat-TFUE).

L-Artikolu 7(2) tat-TUE jagħti s-setgħa lill-Kunsill Ewropew jagħti bidu għall-proċedura li tissospendi d-drittijiet ta' Stat Membru minħabba ksur serju tal-prinċipji tal-Unjoni, soġġett għall-approvazzjoni tal-Parlament Ewropew.

B. Ir-relazzjonijiet mal-istituzzjonijiet l-oħra

Il-Kunsill Ewropew jieħu d-deċiżjonijiet b'mod kompletament indipendenti u fil-biċċa l-kbira tal-każijiet ma jkollux bżonn inizjattiva mill-Kummissjoni jew l-involviment tal-Parlament.

Madankollu, it-Trattat ta' Lisbona jżomm rabta organizzattiva mal-Kummissjoni, peress li l-President tagħha huwa membru mingħajr vot tal-Kunsill Ewropew, u r-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà tieħu sehem fid-dibattiti. Barra minn hekk, il-Kunsill Ewropew sikwit jitlob lill-Kummissjoni tippreżenta rapporti bi tħejjija għal-laqgħat tiegħu. L-Artikolu 15(6)(d) tat-TUE jiddisponi li l-President tal-Kunsill Ewropew għandu jippreżenta rapport lill-Parlament wara kull waħda mil-laqgħat tiegħu. Ta' kull xahar huwa jiltaqa' wkoll mal-President tal-Parlament kif ukoll mal-mexxejja tal-gruppi politiċi, u fi Frar 2011 aċċetta li jwieġeb għall-mistoqsijiet bil-miktub tal-MEPs rigward l-attivitajiet politiċi tiegħu. Iżda l-Parlament jista' wkoll jeżerċita ċerta influwenza informali permezz tal-preżenza tal-President tiegħu fil-laqgħat tal-Kunsill Ewropew u fil-laqgħat ta' qabel il-Kunsill Ewropew tal-mexxejja tal-partiti fil-familji politiċi Ewropej rispettivi tagħhom, kif ukoll permezz tar-riżoluzzjonijiet li jadotta dwar punti fuq l-aġenda tal-laqgħat, dwar l-eżitu tal-laqgħat u dwar ir-rapporti formali ppreżentati mill-Kunsill Ewropew.

Bit-Trattat ta' Lisbona, il-kariga l-ġdida ta' Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà saret komponent addizzjonali li jipproponi u jwettaq il-politika barranija f'isem il-Kunsill Ewropew. Il-President tal-Kunsill Ewropew jiżgura r-rappreżentanza esterna tal-Unjoni fi kwistjonijiet li jikkonċernaw il-Politika Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni tagħha, mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà.

C. Is-setgħat

1. Istituzzjonali

Il-Kunsill Ewropew jipprovdi l-UE "bl-impetu meħtieġ għall-iżvilupp tagħha" u "jiddefinixxi d-direzzjonijiet u l-prijoritajiet politiċi ġenerali tagħha" (l-Artikolu 15(1) tat-TUE). Hu jiddeċiedi wkoll b'maġġoranza kwalifikata dwar il-formazzjoni tal-Kunsill u l-kalendarju tar-rotazzjoni tal-presidenzi.

2. Kwistjonijiet ta' politika estera u ta' sigurtà (5.1.1) u (5.1.2)

Il-Kunsill Ewropew jiddefinixxi l-prinċipji tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni (PESK) u l-linji gwida ġenerali għaliha, u jieħu deċiżjonijiet dwar strateġiji komuni għall-implimentazzjoni tagħha (l-Artikolu 26 tat-TUE). Hu jiddeċiedi b'unanimità dwar jekk jirrikkmandax lill-Istati Membri jimxu lejn id-definizzjoni progressiva ta' politika tad-difiża komuni tal-Unjoni, skont l-Artikolu 42(2) tat-TUE.

Jekk Stat Membru jkollu l-ħsieb li jopponi l-adozzjoni ta' deċiżjoni għal raġunijiet importanti ta' politika nazzjonali, il-Kunsill jista' jiddeċiedi b'maġġoranza kwalifikata li jirreferi l-kwistjoni lill-Kunsill Ewropew sabiex tittieħed deċiżjoni unanima (l-Artikolu 31(2) tat-TUE). L-istess proċedura tista' tapplika jekk l-Istati Membri jiddeċiedu li jistabbilixxu kooperazzjoni msaħħa f'dan il-qasam (l-Artikolu 20 tat-TUE).

3. Il-governanza ekonomika u l-Qafas Finanzjarju Pluriennali (QFP) (1.4.3)

Sa mill-2009, bil-kriżi tad-dejn sovran, il-Kunsill Ewropew u s-summits taż-żona tal-euro saru atturi fundamentali biex jiġu indirizzati l-konsegwenzi tal-kriżi bankarja globali. Diversi Stati Membri rċevew pakketti ta' għajnuna finanzjarja permezz ta' ftehimiet ad hoc jew temporanji li ddeċidew dwarhom il-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern u sussegwentement ġew ratifikati fl-Istati Membri. Fil-ġejjieni, l-għajnuna finanzjarja

se tingħata permezz tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà, li huwa permanenti. Il-gvernijiet tal-Istati Membri, bil-parteċipazzjoni attiva tal-Kummissjoni, il-Parlament u l-BĊE, fasslu trattat internazzjonali — it-Trattat dwar l-Istabbiltà, il-Koordinazzjoni u l-Governanza (imsejjaħ ukoll "Patt Fiskali") — li jippermetti kontroll aktar strett tal-politiki baġitarji u soċjoekonomiċi tal-Istati Membri. Dan iqajjem dejjem aktar mistoqsijiet dwar ir-rwol tal-Kummissjoni u l-Parlament fil-governanza ekonomika taż-żona tal-euro.

Il-Kunsill Ewropew għandu wkoll rwol importanti fis-Semestru Ewropew. Fil-laqgħat tiegħu tar-rebbiegħa jfassal orjentamenti politiċi fir-rigward tar-riforma makroekonomika, fiskali u strutturali, kif ukoll politiki favur it-tkabbir. Fil-laqgħat tiegħu f'Ġunju huwa japprova r-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-valutazzjoni tal-Programmi Nazzjonali ta' Riforma mfassla mill-Kummissjoni u diskussi fil-Kunsill.

Ikun involut ukoll fin-negozjati tal-QFP, fejn jiżvolġi rwol fundamentali biex jintlaħaq qbil politiku dwar kwistjonijiet politiċi ewlenin fir-regolament dwar il-QFP, bħal-limiti tan-nefqa, il-programmi tal-infiq u l-finanzjament (ir-riżorsi).

4. Il-kooperazzjoni ġudizzjarja u tal-pulizija f'materji kriminali (4.2.6))

Fuq talba ta' membru tal-Kunsill, il-Kunsill Ewropew jiddeċiedi jekk jistabbilixxix kooperazzjoni msaħħa f'settur relatat ma' dan il-qasam (l-Artikolu 20 tat-TUE). It-Trattat ta' Lisbona daħħal bosta klawsoli "passerelle" ġodda li jippermettu lill-Kunsill Ewropew ibiddel il-formula dwar kif tittieħed deċiżjoni fil-Kunsill mill-unanimità għall-maġġoranza (1.2.4).

IL-KISBIET

Il-Kunsill Ewropew wera l-effikaċja tiegħu fl-adozzjoni ta' linji gwida ġenerali għall-azzjoni tal-UE. Fis-27 ta' Ġunju 2014, il-Kunsill Ewropew qabel dwar ħames oqsma ta' prijorità li kellhom jiggwidaw il-ħidma tal-UE fil-ħames snin ta' wara: (1) l-impjiegi, it-tkabbir u l-kompetittività; (2) l-abilitazzjoni u l-protezzjoni taċ-ċittadini; (3) il-politiki dwar l-enerġija u l-klima; (4) il-libertà, is-sigurtà u l-ġustizzja; u (5) l-UE bħala protagonista fix-xena globali. Dawn il-prijoritajiet huma stabbiliti fl-"Aġenda strateġika għall-Unjoni fi żminijiet ta' bidla". Dan id-dokument jintuża biex jiġi ppjanat ix-xogħol tal-Kunsill Ewropew u jservi wkoll ta' bażi għall-programmi ta' ħidma ta' istituzzjonijiet oħra tal-UE.

Il-Kunsill Ewropew ikkontribwixxa wkoll biex jingħelbu sitwazzjonijiet ta' impass fil-proċess deċiżjonali tal-UE. Madankollu, il-kostituzzjoni intergovernattiva u l-proċeduri deċiżjonali tiegħu jistgħu jkunu qed ixekklu l-iżvilupp federali tal-integrazzjoni Ewropea b'mod ġenerali. Il-bidliet istituzzjonali introdotti mit-Trattat ta' Lisbona għad iridu jiġu evalwati. Ta' min jinnota li l-President tal-Kunsill Ewropew jagħti rendikont regolari lill-Parlament Ewropew.

A. Il-politika estera u ta' sigurtà

Il-politika estera u ta' sigurtà ilha element importanti fil-laqgħat tas-summits tal-Kunsill Ewropew sa mill-bidu tas-snin 90. Id-deċiżjonijiet li ttieħdu f'dan il-qasam jinkludu:

— is-sigurtà internazzjonali u l-ġlieda kontra t-terroriżmu;

— il-politika Ewropea tal-viċinat u r-relazzjonijiet mar-Russja;

— ir-relazzjonijiet mal-pajjiżi tal-Mediterran u l-Lvant Nofsani.

Meta kien qed jiltaqa' f'Helsinki fl-10 u l-11 ta' Diċembru 1999, il-Kunsill Ewropew iddeċieda li jsaħħaħ il-PESK billi jiżviluppa kapaċitajiet ta' ġestjoni ta' kriżijiet militari u mhux militari.

Waqt laqgħa fi Brussell fit-12 ta' Diċembru 2003, il-Kunsill Ewropew approva l-Istrateġija Ewropea ta' Sigurtà.

Waqt laqgħa li saret fit-22 u t-23 ta' Ġunju 2016, dejjem fi Brussell, il-Kunsill Ewropew qabel dwar il-ħtieġa li titnieda kooperazzjoni strutturata permanenti (PESCO) biex jissaħħu s-sigurtà u d-difiża tal-Ewropa. Il-PESCO ġiet stabbilita b'deċiżjoni tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2017. L-Istati Membri kollha tal-UE qed jieħdu sehem fil-PESCO, ħlief id-Danimarka, Malta u r-Renju Unit.

B. It-tkabbir (5.5.1)

Il-Kunsill Ewropew stabbilixxa t-termini għal kull ċiklu ta' tkabbir tal-UE. Fl-1993, f'Copenhagen, lesta l-pedamenti għal aktar adeżjonijiet (il-Kriterji ta' Copenhagen). F'laqgħat fis-snin ta' wara komplew jiġu speċifikati l-kriterji għall-ammissjoni u r-riformi istituzzjonali mitluba minn qabel.

Il-Kunsill Ewropew ta' Copenhagen (fit-12 u t-13 ta' Diċembru 2002) iddeċieda dwar id-dħul ta' Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, l-Ungerija, il-Latvja, il-Litwanja, Malta, il-Polonja, is-Slovakkja u s-Slovenja fl-1 ta' Mejju 2004. Ir-Rumanija u l-Bulgarija ssieħbu fl-Unjoni fl-1 ta' Jannar 2007.

Waqt laqgħa fil-Lussemburgu fit-3 ta' Ottubru 2005, il-Kunsill approva qafas ta' negozjati mal-Kroazja u t-Turkija dwar id-dħul tagħhom fl-UE. It-Trattat ta' Adeżjoni mal-Kroazja ġie ffirmat fid-9 ta' Diċembru 2011, u l-pajjiż issieħeb fl-1 ta' Lulju 2013.

C. Ir-riforma istituzzjonali

Fil-laqgħa tiegħu f'Tampere (fil-15 u s-16 ta' Ottubru 1999) il-Kunsill iddeċieda dwar arranġamenti għall-abbozzar tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE (4.1.2). Il-Kunsill Ewropew ta' Helsinki (Diċembru 1999) sejjaħ il-konferenza intergovernattiva bi tħejjija għat-Trattat ta' Nizza.

Il-Kunsill Ewropew ta' Laeken (fl-14 u l-15 ta' Diċembru 2001) iddeċieda li jsejjaħ Konvenzjoni dwar il-Futur tal-Ewropa, li fasslet it-Trattat Kostituzzjonali li falla (1.1.4). Wara sentejn u nofs ta' diffikultajiet istituzzjonali, il-Kunsill Ewropew tal-21 u t-22 ta' Ġunju 2007 adotta mandat dettaljat għal konferenza intergovernattiva li wasslet għall-iffirmar tat-Trattat ta' Lisbona fit-13 ta' Diċembru 2007, li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Diċembru 2009 (1.1.5). Fil-25 ta' Marzu 2011 huwa adotta d-deċiżjoni li temenda l-Artikolu 136 u twitti t-triq għall-ħolqien tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà.

Fid-29 ta' Ġunju 2018, il-Kunsill Ewropew adotta d-deċiżjoni dwar il-kompożizzjoni tal-Parlament Ewropew, li tippermetti lill-Istati Membri jdaħħlu l-miżuri interni meħtieġa biex jorganizzaw l-elezzjonijiet tal-Parlament għal-leġiżlatura 2019-2024[1].

Fit-23 ta' Marzu 2018, il-Kunsill Ewropew (Artikolu 50), imlaqqa' fil-format UE-27, adotta l-linji gwida dwar il-qafas għal relazzjoni mar-Renju Unit wara l-Brexit. Skont dawn il-

[1]Deċiżjoni tal-Kunsill Ewropew (UE) 2018/937 tat-28 ta' Ġunju 2018 li tistabbilixxi l-kompożizzjoni tal-Parlament Ewropew (ĠU L 165, 2.7.2018, p. 1).

linji gwida, l-UE trid li jkollha l-eqreb sħubija possibbli mar-Renju Unit, u li din tkun tkopri l-kooperazzjoni kummerċjali u ekonomika, is-sigurtà u d-difiża, fost oqsma oħra.

Fl-10 ta' April 2019, il-Kunsill Ewropew (Artikolu 50) ħa nota tal-ittra tal-Prim Ministru Theresa May tal-5 ta' April 2019 li fiha talbet estensjoni ulterjuri tal-perjodu msemmi fl-Artikolu 50(3) tat-TUE. Il-Kunsill Ewropew qabel li tingħata estensjoni sabiex il-Ftehim dwar il-Ħruġ ikun jista' jiġi ratifikat. Madankollu, din l-estensjoni m'għandhiex tkun itwal minn kemm ikun hemm bżonn, u żgur m'għandhiex taqbeż il-31 ta' Ottubru 2019. Jekk il-Ftehim dwar il-Ħruġ jiġi ratifikat miż-żewġ partijiet qabel din id-data, il-ħruġ isir fl-ewwel jum tax-xahar ta' wara.

Eeva Pavy
05/2019